Konferencja Ogólnopolska 18 grudnia 2021

naukowcy.org.pl

Współczesna RODZINA

w ujęciu interdyscyplinarnym

Książka abstraktów

Wydawnictwo SMN

Ogólnopolska Konferencja

Współczesna RODZINA w ujęciu interdyscyplinarnym

Lublin 18 grudnia 2021

KSIĄŻKA ABSTRAKTÓW

Opracowanie redakcyjne:

Agata Kobyłka, Joanna Koch-Lęgieć

Projekt okładki:

Mateusz Gortat

Materiały konferencyjne zostały przygotowane na podstawie abstraktów nadesłanych przez uczestników Konferencji. Organizatorzy konferencji nie ponoszą odpowiedzialności za ich treść.

Wydawca:

Stowarzyszenie Młodych Naukowców
ul. Wyżynna 20/56
20-560 Lublin
kontakt@naukowcy.org.pl, www.naukowcy.org.pl

ISBN 978-83-962774-1-1

Organizatorzy:

Stowarzyszenie Młodych Naukowców

Stowarzyszenie Młodych Naukowców

Komitet Naukowy Konferencji:

prof. Galina Bevz (kierownik Pracowni Psychologii Komunikacji Instytutu Psychologii Społecznej i Politycznej Narodowej Akademii Nauk Ukrainy)
dr hab. Beata Szluz, prof. UR (Uniwersytet Rzeszowski)
dr hab. Magdalena Arczewska (Uniwersytet Warszawski)
dr hab. Krzysztof Stachyra (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Polskie Stowarzyszenie Muzykoterapeutów, Polskie Stowarzyszenie Terapii Przez Sztukę)
dr Dagmara Musiał (Instytut Psychologii UMCS, Koordynator Specjalności „Psychologia Rodziny")
dr Jolanta Karwat (Stowarzyszenie Młodych Naukowców, Uniwersytet Medyczny w Lublinie)
dr Paulina Gil-Kulik (Stowarzyszenie Młodych Naukowców, Uniwersytet Medyczny w Lublinie)
dr Mateusz Gortat (Stowarzyszenie Młodych Naukowców)

Komitet Organizacyjny Konferencji:

dr Agata Kobyłka (Stowarzyszenie Młodych Naukowców, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie) – przewodnicząca
dr Mateusz Gortat (Stowarzyszenie Młodych Naukowców) – wiceprzewodniczący
mgr Joanna Koch-Lęgieć – sekretarz Konferencji
dr Paulina Gil-Kulik (Stowarzyszenie Młodych Naukowców, Uniwersytet Medyczny w Lublinie)
mgr Aleksander Herman (Stowarzyszenie Młodych Naukowców, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)
mgr Anna Pawłowska (Uniwersytet Medyczny w Lublinie)
mgr Dorota Suszczyk (Uniwersytet Medyczny w Lublinie)

mgr Małgorzata Wasilewska (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)
Karolina Bieńko (SKN Laboratoryjnej Genetyki Medycznej, UM w Lublinie)
Aleksandra Ozygała (SKN Laboratoryjnej Genetyki Medycznej, UM w Lublinie)
Marta Więckowska (SKN Laboratoryjnej Genetyki Medycznej, UM w Lublinie)
Monika Wójcik (SKN Laboratoryjnej Genetyki Medycznej, UM w Lublinie)

Program konferencji:

18 grudnia 2021 r.

10.00 – 10.15 **Otwarcie Konferencji** *dr Agata Kobyłka; dr Mateusz Gortat*

10.15 – 11.45 **PANEL EKSPERCKI** *dr Agata Kobyłka*

11.45 - 12.00 **PRZERWA**

12.00 – 13.20 **PIERWSZA SESJA** *mgr Dorota Suszczyk*

13.20 – 13.35 **SESJA POSTEROWA I PRZERWA**

13.35 –14.55 **DRUGA SESJA** *dr Mateusz Gortat*

14.55 – 15.00 **Zakończenie Konferencji**

PANEL EKSPERCKI prowadząca *dr Agata Kobyłka*

10:15 - 10:45	dr hab. Magdalena Arczewska	Uniwersytet Warszawski	Przemiany współczesnej rodziny, a dobro dziecka
10:45-11:15	dr hab. Beata Szluz, prof. UR	Uniwersytet Rzeszowski	"Dzieci są jak przelotne ptaki" - pokoleniowa zmiana wchodzenia w dorosłość na przykładzie wybranych państw europejskich
11:15 - 11:45	dr Dagmara Musiał	Uniwersytet Marii Curie - Skłodowskiej w Lublinie	Specyfika specjalności "Psychologia Rodziny"

PIERWSZA SESJA prowadząca *mgr Dorota Suszczyk*

12:00 - 12:20	dr hab. Joanna Kobza, dr Mateusz Grajek, mgr Kamila Jaroń	Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach	Współczesna rodzina a diagnostyka preimplantacyjna - problem „zbawczego rodzeństwa"
12:20 - 12:40	lic. Małgorzata Bałuka	Uniwersytet Rzeszowski	Psychiczna i fizyczna przemoc w rodzinie na przykładzie powieści "Gnój" Wojciecha Kuczoka
12:40-13:00	lic. Małgorzata Bałuka	Uniwersytet Rzeszowski	Sytuacja rodzin dzieci niepełnosprawnych (zespół Downa) na podstawie wybranych tekstów kultury
13:00 - 13:20	mgr Edyta Krala	Uniwersytet Śląski w Katowicach	Zadania gminy wspierające rodziny przy wykorzystaniu formuły partnerstwa publiczno-prywatnego

DRUGA SESJA prowadzący *dr Mateusz Gortat*

13:35 - 13:55	mgr Martyna Czeluśniak	Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie	Środowisko rodzinne jako miejsce kształtowania się dobrostanu psychicznego dzieci
13:55 - 14:15	mgr Monika Bujewska	Szkoła Doktorska Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy	Koncepcja Stefana Wyszyńskiego rozstrzygnięciem dla współczesnej rodziny
14:15 - 14:35	Natalia Gałązka	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	Obrazy współczesnego polskiego rodzicielstwa na przykładzie użytkowników aplikacji Instagram
14:35 - 14:55	mgr Marcin Malarecki	Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego w Krakowie	Wychowanie jak teatr - kto przestawił role?

SESJA POSTEROWA fb Stowarzyszenia Młodych Naukowców

1	Antonina Kurowska, Dominika Mech, Bartłomiej Adamski, dr. hab. n. farm. Nazar Trotsko, dr. hab. n. farm. Marta Kruk-Słomka	Uniwersytet Medyczny w Lublinie	Synteza nowych pochodnych 3-aminotiazolidyn-4-onu pod kątem aktywności przeciwpasożytniczej w kontekście farmakoterapii toksoplazmozy
2	Bartłomiej Adamski, Dominika Mech, Antonina Kurowska, prof. dr hab. n. farm. Grażyna Biała, dr hab. n. farm. Marta Kruk-Słomka	Uniwersytet Medyczny w Lublinie	Inhibitor rozkładu endokannabinoidów w mózgu, kml 29 odwraca zaburzenia kognitywne w zwierzęcym modelu schizofrenii
3	dr n. med. Lidia Kotuła, prof. dr hab. n. med. Janusz Kocki, lek. Joanna Bodzan, lek. med. Artur Wesek	Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Szpital w Ostrowcu Świętokrzyskim	Analiza śmiertelności hospitalizacji na oddziale neurologii pododdziale udarowym szpitala powiatowego przed okresem i w czasie pandemii SARS COV -2
4	mgr Aleksander Herman	Uniwersytet Marii Curie - Skłodowskiej w Lublinie	Rodzina wobec opieki długoterminowej nad osobą starszą
5	mgr Maria Mazur	Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach	Model współczesnej rodziny jako źródło badań naukowych

REFERATY

PRZEMOC W RODZINIE NA PRZYKŁADZIE POWIEŚCI WOJCIECHA KUCZOKA „GNÓJ”

Lic. Małgorzata Bałuka

Uniwersytet Rzeszowski, Kolegium Nauk Humanistycznym, Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa,
e-mail: gosia.habrat1@gmail.com

Referat ma na celu przedstawienie mechanizmu przemocy w rodzinie na przykładzie „antybiograficznej” powieści „Gnój”.

W pierwszej części zdefiniowane zostaje pojęcie ogólnie pojętej przemocy oraz wymienione zostają jej rodzaje ze szczególnym uwzględnieniem zachowań przemocowych stosowanych w rodzinach. Omawiane są ich przyczyny, wpływ doświadczeń z dzieciństwa na późniejsze agresywne zachowania. Autorka prezentuje mechanizm działania przemocy oraz przedstawia strony biorące czynny i bierny udział w omawianym akcie. Zwraca uwagę na zależność sprawcy i ofiary oraz rolę ewentualnego obserwatora. Wskazuje, kto może zostać ofiarą przemocy domowej ze szczególnym uwzględnieniem dziecka. Pokrótce wyjaśnia, że agresja wywiera największy wpływ na dorastającego człowieka, gdyż kształtuje jego myśli i emocje.

Część właściwa opracowania stanowi ukonkretnienie problemu przemocy domowej, a dokładnie przemocy wobec dziecka, na przykładzie powieści Wojciecha Kuczoka pt.: „Gnój. Antybiografia”. Przywołane tu zostają sposoby psychicznego i fizycznego znęcania się nad synem przez Starego K. Autorka referatu przedstawia gamę uczuć, z jakimi mierzy się chłopiec, od pragnienia zamordowania ojca po tęsknotę za nim. Pokazuje, jak ważna dla dziecka jest relacja z ojcem, mimo doznawanych od niego krzywd, a jednocześnie, jak trudno się uwolnić od bolesnych wspomnień. Wyjaśnione zostaje również pojęcie „antybiografii”, które jest kluczowe w odbiorze powieści, a także okazuje się pomocne w nazwaniu chociażby biografii naznaczonej przemocą.

Słowa kluczowe: przemoc, rodzina, „Gnój”, ojciec, antybiografia

Literatura

Literatura podmiotowa:
Kuczok Wojciech, *Gnój*, Warszawa 2003.

Literatura przedmiotowa:
Culture.pl, *Wojciech* Kuczok, https://culture.pl/pl/tworca/wojciech-kuczok, dostęp 9.12.2021.
Mazur Jadwiga, *Przemoc w rodzinie. Teoria i rzeczywistość*, Warszawa 2002.
Nęcka Agnieszka, *Maltretowanie i przemoc*, [w:] tejże *Granice przyzwoitości. Doświadczenia intymności w polskiej prozie najnowszej*, Katowice 2006.
Nęcka Agnieszka, *Między Erosem i Tanatosem. O twórczości Wojciecha Kuczoka*, [w:] *Skład osobowy. Szkice o prozaikach współczesnych,* cz. I, ss. 167-198.
Socha-Kołodziej Krystyna, Lejman Mieczysław, *Przemoc wobec dzieci w rodzinie i szkole*, Częstochowa, 1998.
Widera-Wysoczańska Agnieszka, *Mechanizmy przemocy w rodzinie. Z pokolenia na pokolenie*, Warszawa 2010.

SYTUACJA RODZIN DZIECI NIEPEŁNOSPRAWNYCH (ZESPÓŁ DOWNA) NA PODSTAWIE WYBRANYCH TEKSTÓW KULTURY

Lic. Małgorzata Bałuka

Uniwersytet Rzeszowski, Kolegium Nauk Humanistycznym, Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa,
e-mail: gosia.habrat1@gmail.com

Celem referatu jest przeglądowe przedstawienie sytuacji rodzin dzieci z zespołem Downa. Po wprowadzeniu ogólnych informacji na temat osób z trisomii 21, autorka dokonuje analizy fizycznej i psychicznej kondycji członków ich rodziny oraz funkcjonowania rodziców dzieci niepełnosprawnych społeczeństwie. Nieletnie osoby niepełnosprawne mają stanowić tu jednocześnie kontekst i dominantę przebiegu codzienności ich rodziców oraz w pewnym stopniu również rodzeństwa. Materiałem egzemplifikacyjnym są wybrane teksty kultury: utwór literacki Anny Sobolewskiej *Cela. Odpowiedź na zespół Downa*, a także filmy dokumentalne *Iskierka* Wiesławy Piećko i *Rycerz Stefan* Agnieszki Kozaczek-Gralak. Zostały one ze sobą zestawione metodą porównawczą przede wszystkim na podstawie dokumentalnego charakteru oraz narracji prowadzonej z perspektywy rodziców dzieci niepełnosprawnych. Jak prezentuje opracowanie, łączy ich trud zrozumienia niepełnosprawnych dzieci, towarzyszenia im w rozwoju, ale też ich radość z powodu życia ich podopiecznych.

Słowa kluczowe: rodzina, niepełnosprawność, zespół Downa, literatura, film

Literatura

Literatura podmiotu:
Sobolewska Anna, *Cela. Odpowiedź na zespół Downa*, Warszawa 2002.
/film/ *Rycerz Stefan*, reż. Agnieszka Kozaczka-Gralak, Polska 2019.
/film/ *Iskierka*, reż. Wiesława Piećko, Polska 2014.

Literatura przedmiotu:
Midro Alicja T., Kochański Andrzej, *Zespół Downa*, https://bardziejkochani.pl/zespol-downa/co-to-jest-zespol-downa/, dostęp 20.07.2021.
Pueschel Siegfried, tłum. A Dembińska, *Ku lepszej przyszłości. Zespół Downa. Przewodnik dla rodziców i opiekunów*, Zakrzewo 2009.
Rożnowska Katarzyna, *Dziecko z zespołem Downa. Jaka to musi być miłość*, Warszawa 2007.

KONCEPCJA STEFANA WYSZYŃSKIEGO ROZSTRZYGNIĘCIEM DLA WSPÓŁCZESNEJ RODZINY

mgr Monika Bujewska

[1]*Szkoła Doktorska Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Wydział Pedagogiki,*
e-mail:mb370496@wp.pl

Zauważa się, że myśl społeczna Wyszyńskiego jest nadal aktualna. We współczesnym świecie nieustannie wzrasta ilość rozwodów, rozpadów rodziny i tworzenia kohabitacyjnych związków. Pomimo nieustannie powstających nowych ruchów ideologicznych trzeba powracać do korzeni- do fundamentalnych podstaw cementujących rodzinę.

Celem pracy jest zaprezentowanie koncepcji rodzinnej Stefana Wyszyńskiego, która staje się rozstrzygnięciem i moralnym kierunkowskazem dla współczesnych rodzin.

W pracy zostanie wykorzystana metoda jakościowa, a mianowicie hermeneutyczna analiza tekstu, nastawiona na rozumienie tekstu oraz dokonanie recepcji myśli Wyszyńskiego.

Stefan Wyszyński zabiegał o ład i porządek narodu. Uważał, że wszystko w dużej mierze zależne jest od budowania podstaw w rodzinie. Na początek należy rozpatrzyć definicje rodziny i narodu w ujęciu myśliciela Kościoła. Otóż rodzina jest podstawową komórką tworzącą bezpieczny mikroświat młodego człowieka. Z kolei tworząc naród rządzący państwami powinni mieć na uwadze dobro rodzin, ponieważ bez dobra rodzin nie da się zbudować zdrowego państwa. Połączenie rodziny i narodu pokazuje, że zdaniem Prymasa połączenie tych dwóch komponentów przyczynia się wzrostu wiary oraz do budowania tożsamości i prawidłowości w rodzinie. Wyszyński zabiegał o stworzenie ładu i porządku w państwie. Podczas homilii zachęcał do zachowania pełnej narodowości- tzn. do zachowania wstrzemięźliwości przed-sakramentalnej, by w rodzinach katolickich wzrastały w wierze młode pokolenia. W ujęciu Prymasa naród jest rodziną rodzin o którą trzeba dbać ze względu na to, że dzieci które teraz są dziećmi za kilka lat będą pełnoprawnymi obywatelami i to od nich będzie zależał los całego narodu. Trzeba wychować dzieci i młodzież w taki sposób - byśmy nie obawiali się decyzji przyszłego społeczeństwa- sprawującego władzę.

Podsumowując myśl moralno-społeczną zauważono, że wpisuje się ona w kierunku wprowadzania zmian dla współczesnych rodzin.

Słowa kluczowe: rodzina, Wyszyński, naród, wartości rodzinne, przemiany rodziny

Literatura

Kijas Z., *Wyszyński- 40 spojrzeń*, Kraków: Wyd. Franciszkanów 2021

Wyszyński S., *Duch pracy ludzkiej- myśli o wartości pracy*, Warszawa: Wyd. im. Stefana Wyszyńskiego- Soli Deo 2020

Wyszyński S., *Kimże jest człowiek*, Warszawa: Wyd. Archidiecezji Warszawskiej 1987

Wyszyński S., *Kocham Ojczyznę więcej niż własne serce*, Częstochowa: Święty Paweł: 2020

Wyszyński S., *Kromka chleba- wybór myśli i aforyzmów z kazań, przemówień i rozważań*, Warszawa: Soli Deo 2008

Wyszyński S., *Miłość i sprawiedliwość społeczna- rozważania społeczne*, Warszawa: Wyd. PAX 2021

Wyszyński S., *O godności kobiety*, Zielonka: Wyd. Sumus 2020

Wyszyński S., *Wiara i odpowiedzialność*, Zielonka: Wyd. Sumus 2021

Wyszyński S., *Z rozważań nad kulturą ojczystą*, Poznań- Warszawa: Wyd. Pallottinum 1979

ŚRODOWISKO RODZINNE JAKO MIEJSCE KSZTAŁTOWANIA SIĘ DOBROSTANU EMOCJONALNEGO DZIECKA

mgr Martyna Czeluśniak

Akademia Ignatianum w Krakowie, Wydział Pedagogiczny, Instytut Nauk o Wychowaniu,
e-mail:martyna.czelusniak@interia.pl

Temat mojego wystąpienia „Środowisko rodzinne jako miejsce kształtowania się dobrostanu emocjonalnego dziecka", oscyluje wokół problematyki zasobów wewnętrznych takich jak poczucie własnej wartości, autonomii i sprawczości jednostki, które są kształtowane przez najmniejszą komórkę społeczną jaką jest rodzina.

Podczas prelekcji omówione zostaną determinanty mające wpływ na prawidłowy rozwój dziecka oraz sytuacje i czynniki patologiczne w których tenże rozwój może być zaburzony na skutek niewydolności wychowawczej rodziny (parentyfikacja, role w rodzinie alkoholowej).

We wnioskach zostanie omówiony rola wpływ środowiska rodzinnego na późniejszy rozwój emocjonalny i społeczny jednostki. Wystąpienie ma charakter przeglądowy.

Słowa kluczowe: rodzina, wychowanie, rozwój emocjonalny dziecka, poczucie własnej wartości, parentyfikacja i DDA.

OBRAZY WSPÓŁCZESNEGO POLSKIEGO RODZICIELSTWA NA PRZYKŁADZIE UŻYTKOWNIKÓW APLIKACJI INSTAGRAM

Natalia Gałązka

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Studiów Edukacyjnych, e-mail: natgal3@st.amu.edu.pl

Celem referatu będzie próba scharakteryzowania obrazów rodzicielstwa właściwych dla polskich użytkowników aplikacji Instagram. Wystąpienie będzie miało charakter analizy opartej na przeglądzie naukowej literatury pedagogicznej oraz z zakresu medioznawstwa, a także na wynikach uzyskanych z własnych obserwacji badawczych w zakresie omawianego obszaru tematycznego. W wystąpieniu zostanie poruszona kwestia nowych mediów (zwłaszcza social mediów), ich funkcji i znaczenia w życiu człowieka oraz wpływu na postrzeganie i realizowanie się w roli rodzica. Przybliżone zostanie również pojęcie sharentingu jako jednej z form prezentowania swojego rodzicielstwa w social mediach. Poruszony zostanie również wątek związany z pojęciem fotocodzienności oraz ekshibicjonizmu społecznego w przestrzeni wirtualnej w odniesieniu do aktywności rodziców na portalu Instagram. Przedstawiona zostanie także autorska typologia obejmująca typowe obrazy rodzicielstwa, wyłonione w oparciu o analizę kont znanych osób publicznych, będących aktywnymi użytkownikami Instagrama.

Słowa kluczowe: rodzicielstwo, Instagram

Literatura:

1. Brosch A., Sharenting - nowy wymiar rodzicielstwa?. Świat Małego Dziecka.2017
2. Forma P., Internetowa wizualizacja życia rodzinnego na przykładzie zjawiska sharentingu. Edukacja – Technika – Informatyka. 4(30).2019
3. Jarosz M., Możliwości kontra oczekiwania. Jak komunikują się instamatki i jakie wartości wyznają?.Kultura-Media Technologia.39.2019
4. Kamińska M., „Madki" kontra trolle. Użytkownicy mediów społecznościowych przeciwko oversharentingowi. Media i Społeczeństwo. 11.2019
5. Laskowska M., Nowe media w służbie człowieka. Zarys problematyki w kontekście etyki i aksjologii mediów. Teologia Praktyczna. 13. 2012
6. Leksy K., Ekshibicjonizm społeczny w przestrzeni wirtualnej – rozważania społeczno-pedagogiczne. Chowanna.1. 2014
7. Parlicki M., Reklama społeczna jako jedna z form komunikowania wartości rodzicielstwa i rodziny oraz wartości rodzinnych w marketingu społecznym. Prawo i Społeczeństwo. 3. 2011
8. Pawiak A. M., Wybrane przestrzenie życia rodzinnego w kontekście nowomedialnym. Horyzonty Wychowania.18(48). 2019
9. Rudzińska-Sierakowska L., O matko Polko! Wizerunek matki i sposób postrzegania macierzyństwa i rodzicielstwa w mediach. Prezentacja wyników badań. Kultura Popularna. nr 2(60). 2019
10. Urbaś J., Instamatka ekspertka- Rola Instagrama w upowszechnianiu wiedzy o tematyce dziecięcej. Studia Socialia Cracoviensia.11 nr 1 (20). 2019

WSPÓŁCZESNA RODZINA A DIAGNOSTYKA PREIMPLANTACYJNA- PROBLEM „ZBAWCZEGO RODZEŃSTWA"

dr hab. n. o zdr. Joanna Kobza[1], dr n. o zdr. Mateusz Grajek[2], mgr prawa Kamila Jaroń[3]

[1]*Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach, Wydział Nauk o Zdrowiu w Bytomiu, Katedra Polityki Zdrowia Publicznego, Zakład Zdrowia Publicznego*,e-mail: *jkobza@sum.edu.pl*

[2]*Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach, Wydział Nauk o Zdrowiu w Bytomiu, Katedra Polityki Zdrowia Publicznego, Zakład Zdrowia Publicznego*, e-mail: *mgrajek@sum.edu.pl*

[3]*Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach, Wydział Nauk o Zdrowiu w Bytomiu, Katedra Polityki Zdrowia Publicznego, Zakład Zdrowia Publicznego*, e-mail: *kamila.jaron@gmail.com*

Rodzina jest naturalnym środowiskiem życia dziecka i najważniejszą instytucją wychowawczą. Intensywny rozwój biotechnologii umożliwił rodzicom korzystanie z poszczególnych metod diagnostycznych, w tym z diagnostyki preimplantacyjnej. Wraz z postępem nauk medycznych zmieniają się oczekiwania rodziców, którzy oprócz poczęcia i urodzenia dziecka, oczekują także dziecka zdrowego, co więcej nawet dziecka o określonych cechach. Celem pracy jest próba odpowiedzi na pytanie, czy korzystanie przez rodziców z nowych możliwości technologicznych, w tym z diagnostyki preimplantacyjnej w celu ustalenia zgodności tkankowej, bądź w innych celach niemedycznych, realizuje zasadę dobra dziecka, która jest nadrzędną zasadą prawa rodzinnego i powinna być zawsze uwzględniana przez rodziców.

Słowa kluczowe: rodzina, diagnostyka preimplantacyjna, rodzeństwo ratunkowe.

Literatura:

1. Bączyk – Rozwadowska K., *Aktualne problemy diagnostyki preimplantacyjnej w kontekście dążeń rodziców do realizacji projektu rodzicielskiego*, „Białostockie Studia Prawnicze", 2017,
2. Bączyk – Rozwadowska K., *Prokreacja medycznie wspomagana. Studium z dziedziny prawa*, Toruń: Wyd. TNOiK „Dom Organizatora", 2018,
3. Camporesi S., *Choosing Deafness with Preimplantation Genetic Diagnosis: An Ethical Way to Carry on a Cultural Bloodline?*, "Cambridge Quarterly of Healthcare Ethics", 19(1), 2010,
4. Cherkassky L., *The Wrong Harvest: The Law on Saviour Siblings*, "International Journal of Law, Policy and The Family", 29(1), 2015,
5. Dahl E., *Ethical issues in new uses of preimplantation genetic diagnosis. Should parents be allowed to use preimplantation genetic diagnosis to choose the sexual orientation of their children?, "*Human Reproduction", 18 (7), 2003,
6. Freeman M., *Medically Assisted Reproduction* [w:] *Principles of Medical Law*, Laing J., McHale J., Kennedy I., Grubb A. (red.), Oxford: Wyd. Oxford Univeristy Press, 2017,
7. Hartman J., *Bioetyka dla lekarzy*. Warszawa: Lex a Wolters Kluwer business, 2012,
8. Herring J., *Medical Law and Ethics*, Oxford: Oxford University Press, 2006,
9. Kapelańska-Pręgowska J., *Prawne i Bioetyczne Aspekty Testów Genetycznych*, Warszawa: Wyd. Lex a Wolters Kluwer business, 2011,
10. King J., *Predicting Probability: Regulating the Future of Preimplantation Genetic Screening*, "Yale Journal of Health Policy, Law, and Ethics", 8 (2), 2008,
11. Kobińska A., *Ograniczenie in vitro tylko dla małżeństw*, „Prawo i Medycyna", 36(11), 2009,
12. Kodeks rodzinny i opiekuńczy, tj. z dnia 15 lipca 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 1359),
13. Konstytucja Rzeczpospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483).
14. Kowalski G., *Ochrona dziecka w Konstytucji Rzeczpospolitej Polskiej* [w:] *Ochrona dziecka w prawie publicznym*, Bartnik M., Bielecki M., Parchomiuk J., Ulijasz B. (red.), Lublin: Wyd. Tomaszów Lubelski- Lublin: Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, 2008,
15. Krajewski P., *Eugeniczna selekcja embrionów* [w:] *Współczesne wyzwania bioetyczne*, Bosek L., Królikowski M. (red.), Warszawa: Wyd. C.H.Beck, 2010,
16. Lipski J., *Opinia prawna na temat rządowego projektu ustawy o leczeniu niepłodności*, „Zeszyty Prawnicze. Biuro Analiz Sejmowych", 4 (48), 2015,

17. Łączkowska M., *Czy istnieje prawo do „posiadania" dziecka?* [w:] *Prawne, medyczne i psychologiczne aspekty wspomaganej prokreacji*, Haberko J., Łączkowska M. (red.), Poznań, 2005,
18. Machinek M., *Życie w dyspozycji człowieka. Wybrane problemy etyczne u początku ludzkiego życia*, Olsztyn:Wyższe Seminarium Duchowne Metropolii Warmińskiej „Hosianum", 2004,
19. Nawrot O., *Diagnostyka preimplantacyjna w prawodawstwie Rady Europy*, „Zeszyty Prawnicze. Biuro Analiz Sejmowych", 2(22), 2009,
20. Niżnik – Mucha A., *Prawna regulacja medycznie wspomaganej prokreacji w Polsce i wybranych państwach europejskich*, Kraków: Wyd.Księgarnia Akademicka, 2016,
21. Popielski B., *Zapłodnienie pozaustrojowe w świetle etyki i prawa* [w:] *Prawo a medycyna u progu XXI wieku,* Filar M. (red.), Toruń: Wyd.Towarzystwo Naukowe w Toruniu, 1987,
22. Ram N.R., *Britain's new preimplantation tissue typing policy: an ethical defence*, "Journal of Medical Ethics", 32(5), 2016,
23. Robertson J.A., *Extending preimplantation genetic diagnosis: medicaland non-medical uses*, "Journal of Medical Ethics", 29(4), 2003,
24. Smyczyński T., *Aksjologiczne podstawy dopuszczalności wspomaganej prokreacji ludzkiej* [w:] *Wspomagana prokreacja ludzka. Zagadnienia legislacyjne*, Smyczyński T. (red.), Poznań: Wydawnictwo „Nakom", 1996,
25. Smyczyński T., *Prawo rodzinne i stosunki rodzinnoprawne*, „Studia Prawa Prywatnego", 1(4), 2007,
26. Soniewicka M., *Selekcja genetyczna w prokreacji medycznie wspomaganej*, „Etyczne i prawne kryteria", Warszawa: Wyd.Wolters Kluwer, 2018,
27. Stankowic B., *It's a Designer Baby: Opinions on Regulation of Preimplantation Genetic Diagnosis, "*Journal of Law & Technology", 4, 2005,
28. Szwed A., *Rodzina- ujęcie socjologiczne i prawne*, „Rodzina i Prawo", 3(6), 2007,
29. Telusiewicz P., *Surrogate motherhood (urodzenie zastępcze) na tle fundamentów materialnego prawa rodzinnego* [w:] *Fundamentalne prawne problemy surrogate motherhood. Perspektywa krajowa*, Mostowik P. (red.), Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości, 2019,
30. Thornhill A.R., Die-Smulders C.E., Geraedts J.P., Harper J.C., Harton G.L.,Lavery S.A., Moutou C., Robinson M.D., Schmutzler A.G., Scriven P.N., Sermon K.D., Wilton L., *ESHRE PGD Consortium. Best practice guidelinesfor clinical preimplantation genetic diagnosis (PGD) and preimplantation genetic screening (PGS)*, "Human Reproduction", 2(1), 2005,
31. Wolf S., Kahn, J., Wagner J., *Using Preimphtation Genetic Diagnosis to Create a Stern Cell Donor: Issues, Guidelines and Limits*, "Journal of Law, Medicine and Ethics", 31(3), 2003,

ZADANIA GMINY WSPIERAJĄCE RODZINY PRZY WYKORZYSTANIU FORMUŁY PARTNERSTWA PUBLICZNO-PRYWATNEGO

mgr Edyta Krala

Uniwersytet Śląski w Katowicach, Wydział Prawa i Administracji, Instytut Nauk Prawnych
e-mail: edyta.krala@gmail.com

Gmina jako jednostka administracji publicznej najbliżej usytuowana przy obywatelach wpływa na prawidłowe funkcjonowanie zamieszkujących ją rodzin, dlatego tak istotne jest by gmina rozwijała się poprzez realizację swoich zadań wraz z postępem czasu. W pracy wskazane zostaną najistotniejsze z punktu funkcjonowania rodziny zadania gminy, które ta ma obowiązek realizacji. Przy tej okazji zaakcentowane zostaną problemy z jakimi zmagają się gminy przy wypełnianiu obowiązków ustawowych w zakresie zadań własnych i zleconych oraz propozycja wsparcia tych działań poprzez podjęcie współpracy z podmiotami z sektora prywatnego, przy wykorzystaniu formuły partnerstwa publiczno-prywatnego, która daje szansę na szybszą i efektywniejszą realizację tych zadań. Celem wystąpienia jest ukazanie roli partnerstwa publiczno-prywatnego w procesie rozwoju jednostki samorządu terytorialnego jaką jest gmina. Zdefiniowane zostanie pojęcie rodziny oraz podstawy prawne statuujące jej występowanie na gruncie krajowym. Podczas wystąpienia autorka podejmie próbę odpowiedzi na pytanie o szansę rozwoju gminy w kontekście inwestycji wspierających rodziny wynikające z projektów opartych na formule partnerstwa publiczno-prywatnego oraz ocenę efektywności ich funkcjonowania. Poza zagadnieniami teoretycznymi w opracowaniu przedstawiony zostanie aspekt praktyczny na przykładzie projektów wybranych gmin w Polsce. Celem rozważań jest poddanie instytucji partnerstwa publiczno-prywatnego analizie pod kątem możliwości wykorzystania przez jednostki samorządu terytorialnego projektów partnerstwa publiczno-prywatnego jako instrumentu wspomagającego realizację zadań gminy, w szczególności tych mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodziny.

Wnioski jakie można wyprowadzić z wystąpienia wskazują, iż gmina nierzadko nie radzi sobie z wypełnieniem obowiązku realizacji zadań w zakresie ochrony i udzielania pomocy rodzinie, podczas gdy potrzeby mieszkańców nieustannie rosną. Niewątpliwie wpływ mają na to ograniczone możliwości uzyskania wsparcia ze środków rządowych i brak środków własnych. Ta sytuacja zmusza gminę do poszukiwania alternatywnych sposobów finansowania inwestycji. Jednym z nich jest formuła partnerstwa publiczno-prywatnego, po którą na przestrzeni lat gminy coraz chętniej sięgają, choć wciąż ten sposób współpracy budzi wśród zarządzających jednostkami samorządu terytorialnego wiele obaw. Jednocześnie poznamy jakie inwestycje najchętniej są realizowane przez gminy przy współpracy z sektorem prywatnym oraz jaki mają wpływ na funkcjonowanie rodzin w danej społeczności. W podsumowaniu wystąpienia dostrzec można potrzebę edukacji jednostki samorządu terytorialnego, jaką jest gmina, w zakresie praktycznego funkcjonowania formuły partnerstwa publiczno-prywatnego.

W wystąpieniu wykorzystano dogmatyczną metodę badawczą, analityczną metodę badawczą oraz analizę orzecznictwa polskiego. Metoda dogmatyczna została wykorzystana do analizy przepisów Konstytucji RP oraz wyselekcjonowanych ustaw, w szczególności ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym w zakresie własnych oraz zleconych zadań gminy zmierzających do wsparcia rodziny. Metoda analityczna polegała na przeglądzie naukowych opracowań i poglądów przedstawicieli doktryny w zakresie poruszanego zagadnienia. Analiza orzecznictwa została przeprowadzona w oparciu o wybrane rozstrzygnięcia sporów sądowych z analizowanego zakresu.

Słowa kluczowe: rodzina, partnerstwo publiczno-prywatne, zadania gminy, rozwój lokalny.

Literatura:

Bandarzewski K., Prywatyzacja zadań publicznych, rok wydania 2007.
Boć J., Konstytucje Rzeczypospolitej oraz komentarz do Konstytucji RP z 1997 r., rok wydania 1998.
Brzozowska K., Partnerstwo publiczno-prywatne. Przesłanki, możliwości, bariery, rok wydania 2006.
Chmielnicki P., Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz, rok wydania 2013.
Dobrowolski M., Status prawny rodziny w świetle nowej Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, "Przegląd Sejmowy" nr 4/1999, rok publikacji 1999.
Dolnicki B., Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz, wyd. III, rok wydania 2021.
Garlicki L., Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz. Tom I, wyd. II, rok wydania 2016.
Grabiec M., Ustawa o partnerstwie publiczno-prywatnym. Komentarz, rok wydania 2019.
Hajdys D. M., Uwarunkowania partnerstwa publiczno-prywatnego w finansowaniu inwestycji jednostek samorządu terytorialnego, rok wydania 2013.
Kijowski D., Umowy w administracji publicznej, Podmioty administracji publicznej i prawne formy ich działania, Studia i materiały z konferencji naukowej poświęconej jubileuszowi 80-tych urodzin Profesora Eugeniusza Ochendowskiego, rok publikacji 2005.
Kołdon B. M., Rodzina jako instytucja społeczna w ujęciu interdyscyplinarnym, „Forum Pedagogiczne UKSW" 2011, nr 1, rok wydania 2011.
Laszczyński Ł., Partnerstwo publiczno – prywatne szansą na realizację zadań publicznych przez jednostki samorządu terytorialnego w dobie kryzysu gospodarczego - cz. I, rok wydania 2012.
Leoński Z., Samorząd terytorialny w RP, rok wydania 2001.
Moszoro M., Partnerstwo publiczno-prywatne w monopolach naturalnych, w sferze użyteczności publicznej, rok wydania 2005.
Nogalski B., Szreder J., Walentynowicz P., Partnerstwo publiczno-prywatne jako szansa rozwoju lokalnego, bariery i korzyści, rok wydania 2006.
Rutkowski J., Partnerstwo publiczno-prywatne w Polsce i jego funkcjonowanie na przykładzie wybranych projektów, rok wydania 2010.
Tuleja P., Czarny P., Florczak-Wątor M., Naleziński B., Radziewicz P., Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, wyd. II, rok wydania 2021.
Wiktorowska E., Korzystne partnerstwo, Przetargi Publiczne 2011, nr 3, rok publikacji 2011.

WYCHOWANIE JAK TEATR - KTO PRZESTAWIŁ ROLE?

mgr Marcin Malarecki

Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego w Krakowie,
Wydział Psychologii, Pedagogiki i Nauk Humanistycznych, Katedra Pedagogiki Ogólnej i Dydaktyki,
e-mail: m.malarecki.ka@gmail.com

Streszczenie

Rola rodziny w kształtowaniu osobowości dziecka jest pierwszorzędna i niepodważalna. W rodzinie dziecko najpierw uświadamia sobie swoje fizyczne środowisko, poznaje otaczający go świat wszystkimi zmysłami, wypełnia swój umysł obrazami ludzi, przedmiotów, zjawisk przyrodniczych i związanych z nimi przeżyć. W rodzinie dziecko uzyskuje zaspokojenie podstawowych potrzeb, przyswaja orientacje wartościujące, tradycje kulturowe i narodowe. Idealnie byłoby, gdyby pierwsze duchowe doświadczenie dziecka zostało zdobyte w rodzinie, w formie religii lub uznania dla natury. Dziecko jest tworem rodziców. Ważne jest, aby rodzice byli tego świadomi i postrzegali edukację jako proces twórczy.

Wizerunki rodziców dominują w świadomości dziecka, w dużej mierze decydując o charakterze jego relacji z ludźmi i funkcjonowaniu społecznym przez całe życie, wpływając na stabilność psychiczną i zdrowie ciała. Do obrazów rodzicielskich zalicza się z jednej strony osobiście nabyty obraz własnych rodziców, a z drugiej strony archetyp rodzicielski.

Wychowanie można porównać do teatru, w którym każdy jego uczestnik wypełnia odgórnie ustalone role, kierując się pewnymi narzuconymi wzorcami. Aczkolwiek zmieniająca się rola rodziny, jej funkcji i rozwoju warunkuje modyfikacje tychże właśnie ról, co zostanie zaprezentowane w niniejszej pracy. Rodzice to osoby, które powinny „grać główną rolę" przez cały okres wychowawczy, dziadkowie to postacie drugoplanowe, a epizodycznymi są instytucje takie jak szkoła, kościół, świetlica. Całościowy rozwój i owoce wychowania zależą wyłącznie od rodziców. Inni mogą jedynie dopomagać, edukować, weryfikować i kształtować, ale nigdy nie zastąpią tego, za co odpowiedzialni są rodzice.

Dzisiejszy świat proponuje wiele opcji multimedialnych i technologicznych, które nie mają nic wspólnego z wychowywaniem. Gry, konsole, telewizja, aplikacje, portale społecznościowe na czele z internetem powodują, że zatraca się chęć spędzania wspólnego czasu w gronie najbliższych. Rodzice bardzo często przestają być autorytetami dla swoich dzieci, chociażby przez prezentowane w telewizji czy internecie idealne i bezproblemowe życie rodzin, które materialnie są na wysokim szczeblu społecznym. Rodzice mimo życiowych trudności powinni pamiętać, że są niezastąpieni i priorytetowi w wychowaniu dziecka.

Słowa kluczowe: dziecko, rodzina, stabilność psychiczna, teatr, wychowanie

Literatura

1. Bakiera L., Styl realizacji rodzicielstwa a społeczny kontekst funkcjonowania współczesnych rodziców. W: B. Harwas-Napierała, L. Bakiera (red.), Oblicza współczesnej rodziny, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2018.
2. Bakiera L, Zaangażowane rodzicielstwo a autokreacyjny aspekt rozwoju dorosłych, Difin SA, Warszawa 2013.
3. Bakiera L., Doświadczanie rodzicielstwa i doświadczenia rodzicielskie. Propozycja konceptualizacji., Difin SA Warszawa 2017.

4. Golombok S., Modern Families: Parents and Children in New Family Forms. Cambridge University Press, Cambridge 2015.
5. Jasnos R., Miśkowiec E., Ponowoczesne przestrzenie oddziaływań wychowawczo-formacyjnych kościoła i „ziemie niczyje", AKADEMIA IGNATIANUM W KRAKOWIE WYDAWNICTWO WAM KRAKÓW 2015.
6. Kochanowska E., Wspomaganie procesu adaptacji społeczno-emocjonalnej dzieci sześcio-siedmioletnich do środowiska szkolnego. Program adaptacyjno socjoterapeutyczny „Moja szkoła – mój drugi dom", Wydawnictwo Naukowe Akademii Techniczno-Humanistycznej, Bielsko-Biała 2012.
7. Kochanowska E. Pedagogiczne i społeczne konteksty wspierania rozwoju dziecka z rodziny dysfunkcyjnej, [w:] Kochanowska, E., Wojciechowska, J. (red.), Edukacyjne konteksty wspierania rozwoju dziecka, Wydawnictwo Naukowe ATH, Psychologia Rozwojowa, 22(2), Bielsko-Biała 2012.
8. Liberska H., Wybrane teorie i koncepcje rozwoju człowieka, [w:] Trempała J. (red.), Psychologa rozwoju człowieka. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012.
9. Liberska H., Farnicka M., Agresywność i zachowania agresywne młodzieży a percypowane przez nią postawy rodzicielskie. Perspektywa rozwojowa. Psychologia Rozwojowa, 20(4), 2015.
10. Martowska K., Psychologiczne uwarunkowania kompetencji społecznych, Wydawnictwo Liberi Libri, Warszawa 2012.
11. Morris A.S., Cui L., Steinberg L., Parenting research and themes: What we have learned and where to go next. W: R.E. Larzelere, A.S. Morris, A.W. Harrist (eds.), Authoritative Parenting: Synthesizing Nur-turance and Discipline for Optimal Child Development, DC: American Psychologi-cal Association, Washington 2013.
12. Musiał E., Rola nauczyciela edukacji początkowej we wspieraniu rodzicielskich starań ukierunkowanych na proces adaptacji szkolnej dziecka rozpoczynającego naukę, Wychowanie w Rodzinie" t. XIX (3/2018), 2018.
13. Murawski R., WIARA A WYCHOWANIA, COLLOQUIA THEOLOGICA OTTONIANA 1/2014, Warszawa 2014.
14. Nyczaj-Drąg M., Edukacja dziecka w narracjach rodziców z klasy średniej, Uniwersytet Zielonogórski, Zielona Góra 2015.
15. Oleksa K., Trudności z adaptacją szkolną uczniów, „Życie Szkoły" 2016, nr 9.
16. Śliwerski B., Pedagogika ogólna. Podstawowe prawidłowości, Oficyna Wydawnicza „Impuls", Kraków 2012.
17. Waloszek D., Między przedszkolem a szkołą. Rozważania o gotowości dzieci do podjęcia nauki w szkole, Wydawnictwo Akademickie „Żak", Warszawa 2014.
18. Wiatrowska L., Współczesny sześciolatek, [w:] L. Wiatrowska, H. Dmochowska (red.), Dziecko u progu szkoły. Dojrzałość szkolna dzieci a ich gotowość do nauki, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2013.
19. Zaborowski M., Zadania nauczycielskie Kościoła w Polsce wobec współczesnych wyzwań rodziny, Pedagogika Katolicka, nr 8, 2011.
20. Żernik K., Wychowanie przez/w rodzinie, w: Dziedziny wychowania w klasach początkowych, red. M. Magda-Adamowicz, E. Kobyłecka, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2016.

POSTERY

INHIBITOR ROZKŁADU ENDOKANNABINOIDÓW W MÓZGU, KML 29 ODWRACA ZABURZENIA KOGNITYWNE W ZWIERZĘCYM MODELU SCHIZOFRENII

Bartłomiej Adamski[1], Dominika Mech[2], Antonina Kurowska[3],prof dr hab. n. farm. Grażyna Biała[4], dr hab. n. farm. Marta Kruk-Słomka [5]

[1] Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Koło Naukowe przy Katedrze i Zakładzie Farmakologii z Farmakodynamiką,
e-mail: bartlomiejadamski1998@gmail.com

[2] Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Koło Naukowe przy Katedrze i Zakładzie Farmakologii z Farmakodynamiką,
e-mail: dominika-mech@wp.pl

[3] Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Koło Naukowe przy Katedrze i Zakładzie Farmakologii z Farmakodynamiką,
e-mail: akurowska123@gmail.com

[4] Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Katedra i Zakład Farmakologii z Farmakodynamiką,
e-mail: grazyna.biala@umlub.pl

[5] Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Katedra i Zakład Farmakologii z Farmakodynamiką,
e-mail: marta.krukslomka@umlub.pl

Choroby psychiczne we współczesnym świecie są rozpoznawane coraz częściej. Jedną z nich jest schizofrenia. Schizofrenia jest poważnym zaburzeniem psychicznym, w obrazie klinicznym którego dominują epizody psychotyczne oraz poważne deficyty poznawcze. Dostępna farmakoterapia schizofrenii skupia się przede wszystkim na kontroli objawów psychotycznych, a dodatkowo stosowane leki p/psychotyczne (neuroleptyki) powodują wiele działań niepożądanych, między innymi problemy kognitywne. Uzasadnione jest więc poszukiwanie nowych, alternatywnych strategii farmakoterapii schizofrenii o innych możliwych punktach uchwytu i mechanizmach działania, co umożliwiłoby skuteczną kontrolę zaburzeń typowych dla schizofrenii, zwłaszcza objawów typu kognitywnego.

Jedną z możliwych strategii modulacji/kontroli objawów kognitywnych schizofrenii jest pośrednia modulacja funkcji układu endokannabinoidowego (ECS) za pomocą inhibitorów enzymów rozkładających endokannabinoidy w mózgu.

W przedstawionych doświadczeniach po raz pierwszy dokonano oceny wpływu nowego inhibitora rozkładu endokannabinoidów w mózgu: KML 29 na procesy formowania się szlaków pamięciowych w fazie akwizycji oraz oceny wpływu powyższego inhibitora na przebieg objawów kognitywnych schizofrenii w mysim modelu doświadczalnym. Do wywołania zaburzeń kognitywnych u myszy wykorzystano antagonistę receptorów dla kwasu N-metylo-D-asparaginowego (NMDA) – MK 801. Do oceny procesów kognitywnych wykorzystano test powszechnie używany w farmakologii doświadczalnej – test biernego unikania (ang. passive avoidance, PA).

Badania wykazały, że jednorazowe podanie KML 29 (40 mg/kg) wpływa pozytywnie na proces akwizycji pamięci długotrwałej u myszy w teście PA. Dodatkowo wykazano, że łączne podanie nieefektywnej w teście PA dawki KML 29 (5 mg/kg) odwraca zaburzania kognitywne indukowane MK 801 (0.6 mg/kg) u myszy w teście PA.
Przedstawione wyniki sugerują wyraźnie, że pośrednia regulacja stężenia endokannabinoidów w mózgu, poprzez użycie inhibitorów enzymów rozkładających endokannabinoidy może wpływać pozytywnie na zaburzenia pamięci typowe w przebiegu schizofrenii, a tym samym zwiększać efektywność współczesnej farmakoterapii tej choroby.

Słowa kluczowe: schizofrenia, endokannabinoidy, zaburzenia kognitywne, myszy, test biernego unikania

RODZINA WOBEC OPIEKI DŁUGOTERMINOWEJ NAD OSOBĄ STARSZĄ

mgr Aleksander Herman[1]

[1] *Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Wydział Pedagogiki i Psychologii, Katedra Pedagogiki Społecznej; Stowarzyszenie Młodych Naukowców,* e-mail: *aleksanderherman@o2.pl*

Starzenie się społeczeństwa jest naturalnym i dość szybko postępującym procesem. Z roku na rok co raz większa ilość osób starszych wymaga opieki w sprawach codziennego funkcjonowania. W Polce przyjmuje się, że seniorzy to osoby wchodzące w wiek emerytalny, czyli kobiety w wieku 60 lat oraz mężczyźni po 65 roku życia. Fizjologicznie procesy starzenia zachodzą dużo wcześniej.

Celem podjętej tematyki jest zwrócenie uwagi na konieczność i problemy wynikające ze sprawowania opieki nad osobami starszymi.

Prowadzone badania miały charakter jakościowy, a dane zbierano z wykorzystaniem autorskiego kwestionariusza wywiadu pogłębionego. Osobami uczestniczącymi w badaniach były osoby, które podjęły się trudu opieki nad starszym członkiem rodziny.

W toku prowadzonych badań okazało się, że bardzo wiele osób bardzo dobrze radzi sobie z czynnościami pielęgnacyjnymi, natomiast problemem jaki pojawiał się w przypadku wielu opiekunów dotyczył obciążenia psychicznego i radzenia sobie ze stresem. Wynika z tego, że osoby podejmujące się opieki długoterminowej nie mają wsparcia ze strony pozostałych członków rodziny, a także instytucji, które mogłyby je odciążyć. Przeprowadzone badania są jedynie częścią złożonego i bardzo obszernego zagadnienia jakim jest opieka długoterminowa nad osobą starszą.

Słowa kluczowe: osoba starsza, opieka długoterminowa, rodzina.

ANALIZA ŚMIERTELNOŚCI HOSPITALIZACJI W ODDZIALE NEUROLOGII I PODODDZIALEUDAROWYM SZPISTALA POWIATOWEGO PRZED OKRESEM I W CZASIE PANDEMII SARS-COV-2

dr n. med. Lidia Kotuła [1,2], prof. dr hab. n. med. Janusz Kocki [1], lek. Joanna Bodzan [2], lek. med. Artur Wesek [2]

[1] Uniwersytet Medyczny w Lublinie, I Wydział Lekarski, Katedra Genetyki Medycznej
[2] Szpital w Ostrowcu Świętokrzyskim, Oddział Neurologii z Pododdziałem Udarowym

Praca ma na celu ocenę śmietrelnosci pacjentów w okresie przed i w czasie epidemii COVID-19. Koronawirus 2 ciężkiego ostrego zespołu oddechowego, SARS-CoV-2 (ang. Severe acute respiratory syndrome coronavirus 2) to wirus należący do grupy koronawirusów, z pojedynczą nicią o dodatniej polaryzacji ssRNA (+), który wywołuje ostrą chorobę układu oddechowego – COVID-19. Pierwsze przypadki zakażeń ludzi tym wirusem odnotowano pod koniec 2019 roku w mieście Wuhan we wschodnich Chinach. Wirus przenosi się drogą kropelkową, a u niektórych chorych wywołuje ciężkie zapalenie płuc i zespół ostrej niewydolności oddechowej wymagający zastosowania wentylacji mechanicznej oraz odległe powikłania.

Oceniono śmiertelność wśród pacjentów 2 Oddziałów (Neurologii i Udarowego). Przed okresem pandemii śmiertelność w Oddziałach wynosiła odpowiednio 1,5% oraz 13% a w okresie pandemii 3,6% i 18%. Główne przyczyny zgonów w Oddziale neurologii to pierwotne i wtórne zmiany nowotworowe a w Oddziale Udarowym to głównie udary niedokrwienne o etiologii zatorowej i zakrzepowej.

Analiza przyczyn neurologicznych zgonów nie odbiegała zasadniczo w obu okresach.

Słowa kluczowe (kursywa): SARS-COV-2, przyczyny zgonów, śmiertelność

SYNTEZA NOWYCH POCHODNYCH 3-AMINOTIAZOLIDYN-4-ONU POD KĄTEM AKTYWNOŚCI PRZECIWPASOŻYTNICZEJ W KONTEKŚCIE FARMAKOTERAPII TOKSOPLAZMOZY

Antonina Kurowska [1], Dominika Mech [2], Bartłomiej Adamski [3], dr hab. n. farm. Nazar Trotsko, [4]dr hab. n. farm. Marta Kruk-Słomka [5]

[1] *Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Koło Naukowe przy Katedrze i Zakładzie Chemii Organicznej,* e-mail: *akurowska123@gmail.com*

[2] *Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Koło Naukowe przy Katedrze i Zakładzie Chemii Organicznej,* e-mail: *dominika-mech@wp.pl*

[3] *Uniwersytet Medyczny w Lublinie,* e-mail: *bartlomiejadamski1998@gmail.com*

[4] *Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Katedra i Zakład Chemii Organicznej,* e-mail: *nazartrotsko@umlub.pl*

[5] *Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Katedra i Zakład Farmakologii z Farmakodynamiką,* e-mail: *martakrukslomka@umlub.pl*

Choroby przenoszone przez kleszcze i pierwotniaki stanowią duży problem terapeutyczny i są ciągłym wyzwaniem współczesnej medycyny. Pasożyty, do których możemy zaliczyć *Toxoplasma gondii* czy *Dermanyssus gallinae*, są odpowiedzialne za szereg najpoważniejszych chorób zarówno w populacji ludzkiej, jak i u zwierząt hodowlanych. Choroby powodowane przez te organizmy odznaczają się dużą zachorowalnością i śmiertelnością, szczególnie w krajach rozwijających się. U ludzi zakażenie *T. gondii* często występuje po spożyciu pokarmu lub wody zakażonej cystami. Grupę wysokiego ryzyka stanowią kobiety ciężarne, ponieważ następstwem zarażenia może być wewnątrzmaciczny zgon płodu, poronienie lub poważne w powikłania rozwoju noworodka lub dziecka. Zarażenia we wczesnym okresie ciąży skutkować mogą najcięższymi powikłaniami tzw. triada Sabina-Pinkertona.

Liczne badania naukowe potwierdzają konieczność poszukiwania i syntezy nowych leków przeciwpasożytniczych ze względu na rozwijającą się oporność pierwotniaków wobec dostępnych aktualnie środków. Pochodne tiazolidyn-4-onu stanowią obiecującą grupę leków o udokumentowanej skuteczności.

W niniejszej pracy została przeprowadzona synteza nowych pochodnych 3-aminotiazolidyn-4-onu o potencjalnej aktywności wobec *T. gondii*. Nowe związki zostały otrzymane w wyniku dwuetapowej syntezy. W pierwszym etapie w wyniku reakcji 4-fenylotiosemikarbazydu z acetylenodikarboksylanem dimetylu otrzymano 2-(3-amino-2-fenyloimino-4-oksotiazolidyn-5-ylideno)octan metylu. Ten z kolei, został poddany reakcjom kondensacji z szeregiem aldehydów aromatycznych dając jako produkty związki celowe. Czystość otrzymanych związków została sprawdzona za pomocą chromatografii cienkowarstwowej (TLC). Struktury nowo otrzymanych pochodnych potwierdzono na podstawie widm ^{1}HNMR. Niektóre z otrzymanych substancji poddano badaniom wpływu na ptaszyńca kurzego (*D. gallinae*).Wpływ nowych pochodnych na proliferacje tachyzoitów *T. gondii* jest w trakcie badań.

Podsumowując, nowe pochodne 3-aminotiazolidyn-4-onu pozostają bardzo atrakcyjną grupą związków ze względu na ich potencjalną aktywności wobec *T. gondii*, jak również ze względu na łatwość procesu ich syntezy, modyfikacji podstawników pierścienia oraz wysoką wydajność tego procesu.

Słowa kluczowe: ciąża, toksoplazmoza, 3-aminotiazolidyn-4-on, synteza

Literatura:

Mech D, Kurowska A, Trotsko N. The Bioactivity of Thiazolidin-4-Ones: A Short Review of the Most Recent Studies. International Journal of Molecular Sciences. 2021; 22(21):11533. https://doi.org/10.3390/ijms222111533

Dubey J.P., Miller N.L., Frenkel J.K. Characterization of the new fecal form of Toxoplasma gondii. J. Parasitol. 1970. 56: 447–456

Lass A: Występowanie oocysts Toxoplasma Gondii w środowisku. Rozprawa doktorska. Instytut Medycyny Morskiej i Tropikalnej GUMed., Gdańsk 2010

Montoya JG, Remington JS: Management of Toxoplasma gondii infection during pregnancy. CID, 2008; 47: 554-565

Dunn D, Wallon M, Peyron F i wsp: Mother-to-child transmission of toxoplasmosis: risk estimates for clinical counseling . Lancet, 1999: 353: 1829-1833

Milewska-Bobula B: Toksoplazmoza i cytomegalia – postępowanie w okresie ciąży. Med. Prakt Ginekol Położ, 2004; 34:69-80

Gilbert R, Gras L: European Multicentre Study on Congenital Toxoplasmosis: Effect of timing and type of treatment on the risk of mother to child transmission of Toxoplasma gondii. BJOG 2003; 110:112–120

MODEL WSPÓŁCZESNEJ RODZINY JAKO ŹRÓDŁO BADAŃ NAUKOWYCH

mgr Maria Mazur

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Wydział Humanistyczny, Zakład Filologii Obcych,
e-mail: *mariamazurujk@gmail.com*

Artykuł czerpie ze źródeł badań nad współczesnym obrazem rodziny i proponuje przegląd różnych jej struktur oraz podaje gruntowną wiedzę w przekroju literatury i ogólnodostępnych badań statystycznych. Przedmiotem badań przedstawionych w artykule jest model współczesnej rodziny w kontekście omawianych płaszczyzn takich jak: rodzina jako podstawowa jednostka społeczna, funkcje rodziny, zagrożenia rodziny, rodzina w czasie pandemii. Celem jest zrekonstruowanie przyjętych stylów rodziny i przeniesienie ich do współczesnego obrazu rzeczywistości i reprezentacji modelu współczesnej rodziny do określenia go jako specyficznego rodzaju dyskursu. Dane do zilustrowania reprezentacji typów rodzin pochodzą z przykładów popartych autentycznymi badaniami na podstawie obserwacji, ankiet, wywiadów. Artykuł poparty jest przeglądem teorii na temat typów rodzin, wzbogacony o przykłady z życia wzięte. Wspomniane zostanie również zjawisko rodziny szczęśliwej, ale nie mającej czasu na bycie ze sobą. Pogoń za zaspokojeniem potrzeb materialnych, poświęcanie się dla utrzymania rodziny w kontekście rodzin, w tym rodzin niepełnych – eurosieroctwo, będzie odgrywało kluczową rolę artykułu. Omówiony zostanie również kontekst społeczny obrazu rodziny, stereotypów oraz rodzin mieszanych pod względem religijnym, kulturowym. Rodzina odpowiadająca na współczesne wyzwania świata i społeczeństwa oraz wychowania do wartości moralnych to te elementy, które pojawią się w artykule. Nieodłącznym elementem badań naukowych jest gromadzenie i systematyzacja wiedzy z tego zakresu. Nabytą wiedzę z mojej działalności badawczej planuję zastosować w przyszłości w praktyce badawczej na większą skalę wykraczającą obszarem badań poza środowisko lokalne. Artykuł nie wyczerpie wszystkich wątków rodziny opartych przykładami wartymi zbadania, a jedynie rzuci światło na interesujące w tym obszarze zagadnienia.

Słowa kluczowe: rodzina, dyskurs, struktura rodziny, model rodziny, badania.

Stowarzyszenie Młodych Naukowców

Współczesna RODZINA
w ujęciu interdyscyplinarnym

ISBN 978-83-962774-1-1
9 788396 277411